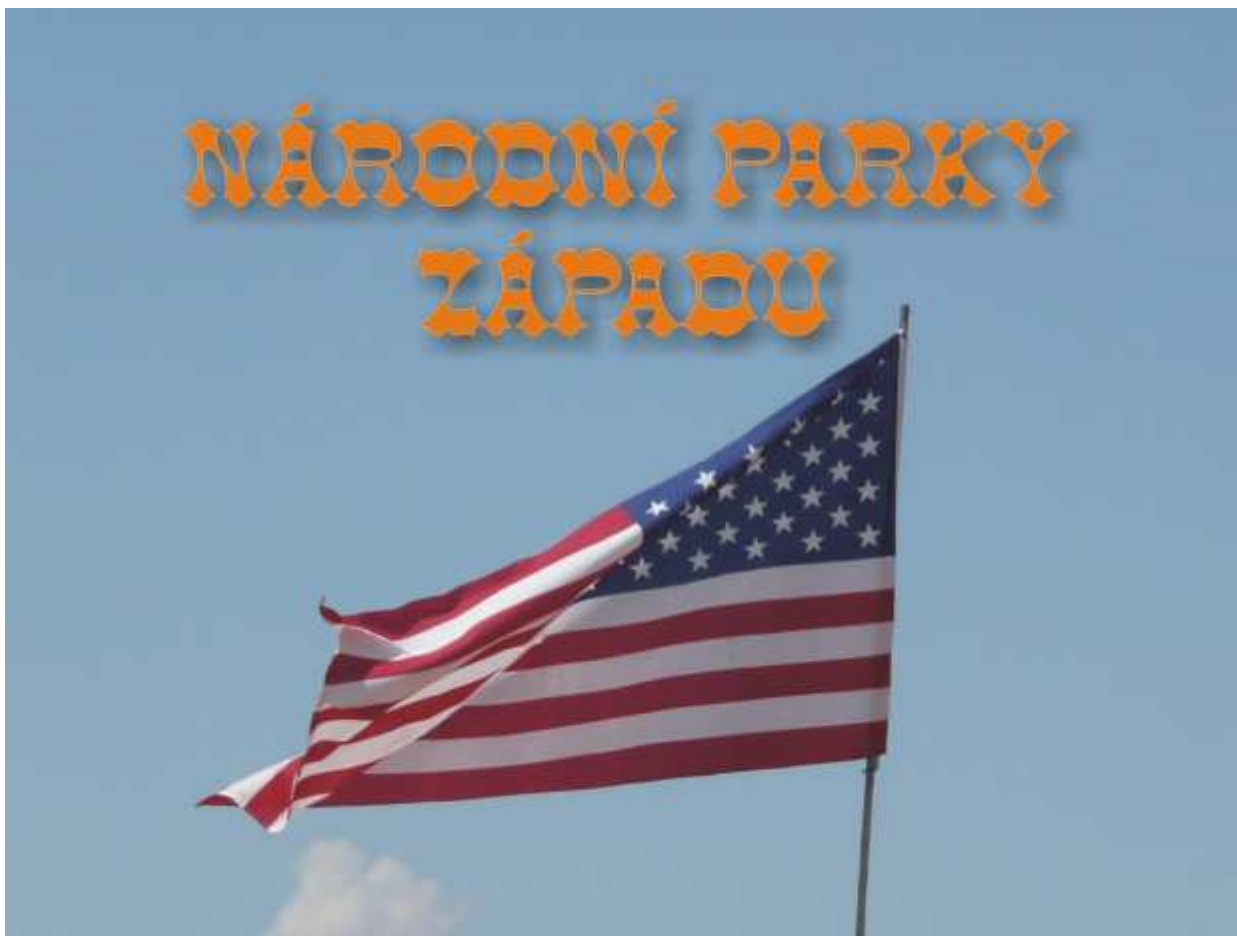

NÁRODNÍ PARKY ZÁPADU

15. srpna – 6. září 2009

Deník

Lenka Sklenářová

Luděk Vondruška

Národní parky západu USA

Prolog

Naše dovolená začíná sice 15. srpna, ale vyprávění je třeba zahájit o dost dříve. Výpravu do národních parků na západě USA jsme plánovali už loni, ale týden před p odletem sebou Lenka praštila na kole a zlomila si levou ruku u lokte. Nezbylo tedy, než dovolenou zrušit, vrátit letenky, zatlačit slzu v oku a prázdniny věnovat léčbě zlomeniny.

Letos jsme se rozhodli navázat na loňský plán a vyrazit. Loni jsme chtěli jet na vlastní pěst, letos jsme se rozhodli raději trochu připlatit cestovce a nechat starosti na ní. Zvolili jsme pražskou Adventuru a zájezd, který se z velké části kryl s loňským plánem. Odlet vyšel na 15. srpen, plánovaný návrat 6.září.

Aby to nebylo tak jednoduché, pár dní před odletem začal (pro změnu) Lenku bolet zub, ve čtvrtek si došla k zubaři, v pátek znova, ale odpoledne ji to bolelo tak, že místo balení jsme jeli na nejbližší zubní pohotovost, která je ovšem až v Hradci Králové. Bolest polevila, zbytek zařídily prášky takže jsme nakonec odletěli. Teď po návratu už mohu s klidem konstatovat, že zub se podařilo udržet pod kontrolu a dovolená nám vyšla perfektně.

Navštívené státy

- California
- Nevada
- Arizona
- Utah
- New Mexico
- Colorado
- Idaho
- Wyoming
- Montana
- Washington
- Oregon

Sobota 15. srpna – cesta kolem půl světa

Ráno vstáváme kolem šesté, dobalujeme poslední drobnosti, asi v sedm hodin přijíždí Radka a odváží nás do Prahy na letiště. Cesta je pohodová, máme dostatečnou rezervu. Na místě srazu se brzy setkáváme s dalším spolucestujícím Pavlem a vzápětí přichází i zástupce Adventury. Sděluje nám, že nás bude jen pět, protože dva účastníci museli zájezd ze zdravotních důvodů zrušit. Zatím jsme ale jen tři, tak odcházíme k odbavení.

Procházíme všemi kontrolami, tašky mizí v díře a jen doufáme, že je ještě uvidíme. Zjišťujeme, že nemáme místenky, ale paní nás uklidňuje, že místo v letadle je a že nás někam posadí. Máme docela štěstí, nakonec sedíme spolu u okénka před křídlem, hned u monitoru, máme tedy slušný výhled a informace o letu z první ruky. Trasa vede nad Německem, přes Británii a Irsko nad Kanadu a podél východního pobřeží USA do Atlanty.

Evropskou pevninu brzy opouštíme a pod námi je jen oceán a mraky. Kolem 18 hodin našeho času se objevuje americká pevnina a ve 21:40 přistáváme v Atlantě. Cestou je docela pěkné počasí, pod letadlem jsou vidět mraky a pod nimi pevnina nebo moře. Během přistání s námi v mracích trochu házejí turbulence, Lenka z toho má zážitek jak na lochnesce.

Procházíme dalšími kontrolami, dokonce si musíme i zout boty, vyzvedáváme tašky, které ještě musíme nechat očuchat malým psíkem (drogy ani uherák nevezeme a procházíme bez problémů) a vzápětí je opět odevzdáváme do péče letecké společnosti. Pak už jen čekáme na letadlo do San Francisca s odletem ve 20 hod Atlanského času. Mezitím se ještě „vracíme v čase“ o 6 hodin, pro nás jsou tedy vlastně

dvě ráno a únava je znát. Posedáváme na letišti a trochu pospáváme. Letadlo má asi půl hodiny zpoždění, ale bez problémů nastupujeme a usazujeme se na našich sedačkách. Máme zodpovědnou funkci u nouzového východu, naštěstí není potřeba. Kolem 23 hod místního času jsme na letišti v San Franciscu s taškami v rukou. Bohužel nám chybí Pavel, ale i tak kontaktujeme Marcela (průvodce) a odjíždíme do hotelu. Pavel se ozývá později, protože letěl jiným letadlem. Jsme nakonec snad všichni.

Na posteli je jedna společná deka pro oba, celou noc se o ni s Lenkou přetahujeme, každý má pocit, že mu ji ten druhý bere a na něj nic nezbyvá. Na to si budeme zvyknout, všechny motely totiž vypadají prakticky stejně.

Neděle 16. srpna – San Francisco

Ráno vstáváme v 6:30, pácháme ranní hygienu, balíme, nakládáme věci do auta a odcházíme na snídani. Ta je překvapivě bohatá, ale prý si nemáme zvykat, bude to slabší. V nabídce je káva, čaj, džus, müsli, housky (typ donut), sýr, marmeláda, koláčky.

Po osmé hodině vyrážíme do San Francisca. Opouštíme dálnici a noříme se do ulic města, přejíždíme typické kopce a brzy parkujeme nedaleko muzea kabelových tramvají. To je sice ještě zavřené, ale stejně nám stačí prohlídka okolních ulic. Brzy potkáváme první tramvaj přímo v ulicích. Po krátkém rozchodu opět společně

procházíme Johnson street, přes China Town (největší čínská komunita mimo samotnou Čínu) až téměř k nábřeží a zase zpět, pak přejíždíme k známé zakroucené Lombard street dlážděné cihlami a obklopené hromadou květin a od ní scházíme dolů k přístavu. Procházíme park a zahrádky na Fort Mason, potom se vracíme na nábřeží. Pozorujeme lachtany u mola 39 – tady se jim říká Sea Lion. Ve stánku si kupujeme sendvič s krevetovým salátem.

Po návratu k autu se jedeme podívat na Golden Gate Bridge. Sice je jasno, ale od oceánu přichází mlha a pilíře mostu se v ní ztrácejí. V menší výšce je viditelnost lepší, můžeme si prohlédnout celý most až na protější břeh. Po chvílce se na most vydáváme autem a využíváme i vyhlídku z protějšího břehu. Tady je mlhy trochu méně, takže bližší pilíř je vidět

celý. Vracíme se po mostě zpět, naposledy projíždíme městem a přes Bay Bridge a Treasure Island odjíždíme pryč, do městečka Merced, kde máme zajištěný nocleh.

V San Franciscu bylo ještě velmi příjemně, teplota na tričko, občas se hodil i dlouhý rukáv. V Merced je už dost horko (i v noci), oceňujeme klimatizaci na pokoji. Po půl deváté se koná porada o plánech na následující den a po ní se už chystáme do postele. Zítra nás čeká Yosemiteký park.

Pondělí 17. srpna – Yosemite Valley

Ráno vstáváme asi v 6:30, po ranních přípravách a skromné snídani, skládající se z kávy a jednoho až dvou balených koláčků, se vydáváme na cestu. Krátce po odjezdu se objevují problémy s autem, zdá se, že nedobíjí a po chvílce umírají budíky a nuceně zastavujeme. Naštěstí hned vedle je nějaká dílna pro zemědělské stroje, kde Marcelovi dobíjí baterku a poradí, kde je autoservis. Po zhruba půlhodině se vracíme do Merced a nalézáme servis. Chlapík prohlédne auto a konstatuje, že je vadný alternátor a je třeba ho vyměnit. Odcházíme pěšky do motelu (asi 3 km) s tím, že Marcel za námi přijede s opraveným autem. Jaké je naše překvapení, když vstoupíme do pokoje a vzápětí slyšíme zatroubení a Marcel je s autem tady.

Pokračujeme tedy v původním programu, bohužel s několikahodinovým zpožděním. Do Yosemitekého parku přijíždíme před 13 hodinou, zjišťujeme situaci a místním shuttlem se přesouváme na Happy Islands. Máme v plánu vydat se po Mist Trail k vodopádům Vernal a Nevada Falls. Mnohem raději bychom vystoupili na vrchol hory Half Dome, ale na to už je příliš pozdě. Navíc je docela vedro, proto volíme snazší túru.

Stoupáme stezkou vzhůru, kolem nás proudí davy oběma směry. Postupně se nám otevírají výhledy na okolní srázy. Přicházíme k mostku přes řeku Merced, ze kterého je už vidět Vernal Falls. Pokračujeme vzhůru a brzy už obdivujeme vodopád

zblízka. Přicházíme v dobrém čase, slunce je postavené tak, že pod vodopádem je nádherná duha. Fotíme, kocháme se a pak pokračujeme stezkou nad vodopád a dál údolím vzhůru k Nevada Falls. Je vedro, ve stínu se dá fungovat docela dobře, ale na přímém slunci je k nevydržení. Naštěstí s sebou máme dost vody, navíc je možnost využít pítko u spodního mostu a zchladit se vodou z řeky. Všude okolo pobíhají drzé a naprosto ochočené zemní veverky – čipmani, které se snaží urvat od lidí něco k snědku.

Nad Vernal Falls znatelně ubývá davu, další výstup podniká mnohem méně lidí. Přejíždíme rovnou část údolí a brzy jsme pod dalším skalním stupněm, ze kterého padá Nevada Falls. Stoupáme klikatou cestičkou kolem hory Liberty Cap vzhůru a kolem 15:30 jsme nad vodopádem. Z vyhlídky je krásně vidět proud vody tříštící se dole pod námi, celé údolí je jako na dlani. Odpočíváme, vytahujeme svačinu, odháníme čipmany. Kolem 16 hodin se vydáváme na zpáteční cestu. Sestup je mnohem rychlejší, přece jen z kopce se jde snáze a méně se zastavujeme kvůli výhledům. V Happy Islands si kupujeme poslední dva sedviče s výraznou slevou, před 18 hod. se scházíme s ostatními a vracíme se k autu.

Odjíždíme z údolí, ale před tím ještě zastavujeme na louce u El Capitana a obdivujeme a fotíme 1100 vysokou kolmou stěnu, na které objevujeme i několik horolezců. Pomalu postupují vzhůru a za sebou vytahují těžké batohy s výstrojí. Výstup totiž obvykle trvá několik dní, spí se v závěsu ve stěně a vše potřebné, včetně spacáku a jídla je třeba táhnout s sebou.

Soumrak už je sice blízko, ale přesto ještě vyjíždíme na Glacier Point, odkud máme celé Yosemite Valley jako na dlani. Ve slábnoucím světle pozorujeme a fotíme vodopády, u kterých jsme dnes byli a zejména majestátní horu Half Dome.

Rychle se stmívá, vracíme se k autu a odjíždíme zpět do Merced. Dorazili jsme asi ve 23 hod. a kolem půlnoci jdeme spát. Je teplá noc, klimatizace sice funguje, ale dělá hrozný hluk. Je těžké vybrat, co je horší – spánek v klidu a vedru nebo za hluku a příjemné teploty. Nakonec vítězí první varianta. Krásně unavení usínáme s obrazem Yosemite před očima.

Úterý 18.srpna – Tioga Pass, Mono Lake, Bodie

Ráno vstáváme už před šestou, balíme a chystáme se k odjezdu. Včerejší snídaně za moc nestála, takže si dnes vypomáháme z vlastních zásob, nicméně pro koláčky si zajdeme. Krátce po 7 hodině vyrážíme, ještě stavíme pro oběd na cestu v Mexickém fastfoodu. Vybrali jsme si 5 rolled tachos – pět srolovaných kukuřičných placek plněných mletým masem se zeleninou. To ale nevíme předem, ostatní jsou na tom podobně, před obchodem si vzájemně ukazujeme, kdo co koupil.

Při průjezdu městečkem Mariposa stavíme ještě v supermarketu na doplnění zásob (kupujeme si i zrnkovou kávu na doma) a pak už vjíždíme do Yosemitekého parku. Tentokrát ale odbočujeme na Tioga Road. Cestou občas zastavujeme na vyhlídkách a fotíme zajímavá místa. Kolem 13. hodin přijíždíme na Tuolumne Meadow. Na provětrání podnikáme malý výšlap na Dog Lake. Kráčíme lesem pod holým strmým vrcholem Lambert Dome, chvíli se kocháme výhledem na jezero a chladíme v něm nohy. V 15 hod. jsme zpět u auta a pokračujeme v cestě na Tioga Pass (3031 metrů) a dolů k jezeru Mono Lake.

Jezero je bezodtoké, kdysi mělo hladinu mnohem výše, ale když se z řek, které ho zásobují začala odebírat voda pro města, začala hladina klesat. Díky tomu sice z vody vystoupily tufové věže, ale jezeru hrozil zánik. Naštěstí došlo k dohodě a tak

od roku 1994 hladina opět zvolna stoupá.

Scházíme až dolů k vodní hladině, páchne to trochu sírou, ve vodě je spousta hmyzu, který loví raci a další ptáci. Vzhledem k tomu, že jsme četli varování jiných cestovatelů, vodu raději netestujeme – je velmi alkalická a slaná. Pozorujeme věže vystupující z hladiny, země je pokrytá solemi a pod nohama se lehce pohupuje.

Po krátké prohlídce pokračujeme k městečku Bodie. Říká se mu „Ghost Town“ – Město duchů. Vzniklo jako zlatokopecká osada, rychle se rozvinulo, ale pak došlo zlato a město se prakticky ze dne na den vylidnilo. Fotíme různě zachovalé domy, které mají často jako krytinu rozstříhané plechovky od benzínu, starý kostel, hospody, školu, zrezivělé stroje a auta, která lidé ponechali svému osudu. Lenka se chtěla podívat do školy, ale lidé uvnitř na výkřik „I am teacher from Czech Republic“ reagovali omluvou, že je zavřeno.

Po 18 hodině městečko opouštíme a po prašné hrbolaté cestě se vracíme na dálnici a kolem Mono Lake odjíždíme na nocleh do městečka Bishop. Přijíždíme už za tmy, máme obvyklý pokoj, ale tentokrát je vybavený ledničkou, kávovarem a hlavně tichou klimatizací.

Středa 19. srpna – Death Valley, Las Vegas

Už v 6 hodin ráno vyrážíme na snídani a pak cestujeme autem do pouště Death Valley. Nahoře v horách, které údolí obklopují je po ránu ještě docela příjemně, rostou tu sukulenty a známé Joshua Tree. Brzy ale sjíždíme do sluncem rozpálené kamenné pouště. Cestou občas zastavujeme, fotíme okolní hory, které hrají různými barvami, jsou krásně zvrásněné, hotová geologická učebnice. Podnikáme krátké zastávky na focení ve stylu japonských turistů a pak se rychle vracíme do auta, ve kterém běží klimatizace naplno. Poprvé na delší dobu stavíme v Panamint Springs, teploměr ve stínu ukazuje 44°C. Čůrky potu nám stékají po celém těle a okamžitě usychají, nejcennějším pokladem je voda. Přejíždíme horský hřeben, během stoupání vypínáme klimatizaci, aby se nepřehřál motor (možná zbytečně, auto šlape, jak má). Na opačné straně sjíždíme k Furnance Creeku, ale ještě předtím se jdeme podívat na zbytky závodu Borax Harmony Works. Vedro je šílené, nejlépe je v klimatizovaném návštěvnickém centru nebo obchodě.

Pokračujeme dál na jih a dolů, stavíme na Devil's Golf Course, rozpukané solné pláni, kde je zem pokrytá krystaly soli smíchanými s hlínou. Dojeli jsme až na nejnižší bod údolí, Bad Water, který leží 86 metrů pod úrovní hladiny moře. Vzduch

je horký, slunce pálí, bez slunečních brýlí se prakticky nedá vylézt z auta. Kupodivu jsou zde malá jezírka vody, která je ale velmi slaná a k pití nepoužitelná, prostě špatná voda. Na okrajích jsou krystalky soli, žije zde snad jen vzácný Badwater Snail – slanomilný hlemýžď.

Na zpáteční cestě odbočujeme na Artists Drive – cestu, která se vine mezi skalami na západním okraji údolí a vede až ke skále plné různobarevných usazenin. Asi nám z vedra přeskočilo, protože se necháváme od Marcela vyhecovat a lezeme na střechu auta na společné foto. Přežili jsme to, jen po návratu do auta musíme (jako pokaždé) doplňovat tekutiny. O kousek dál ještě

stavíme u Golden Canyonu, ale jen do něj nahlížíme, protože kilometrový pochod v tomhle horku není reálný.

Vracíme se k Furnance Creeku, ale kousek před ním odbočujeme a přes krátkou zastávku na Zabriskie Pointu Death Valley opouštíme.

V městečku Pahrump zastavujeme v restauraci (zde se jí říká Café) na večeři. Za \$20 plus 15% spropitného máme dobré jídlo, voda je v ceně, polévku odmítáme.

Před 19 hod. odjíždíme směrem na Las Vegas, města hříchu, neonů, kasin, hráčů a prostituce. Už po cestě se objevují billboardy s reklamami a zanedlouho vidíme město postavené uprostřed pouště. Nejprve míjíme okrajové čtvrtě plné malých domků postavených těsně vedle sebe, ve kterých zřejmě žijí prostí pracující. Se soumrakem pak vjíždíme do centra a po hlavním bulváru The Strip míříme k motelu. Ubytováváme se, chvíli relaxujeme po cestě a kolem půl desáté vyrážíme do davu.

Návštěva kasina nás neláká, jdeme jen na čumendu. Nevíme, kam se dívat dřív.

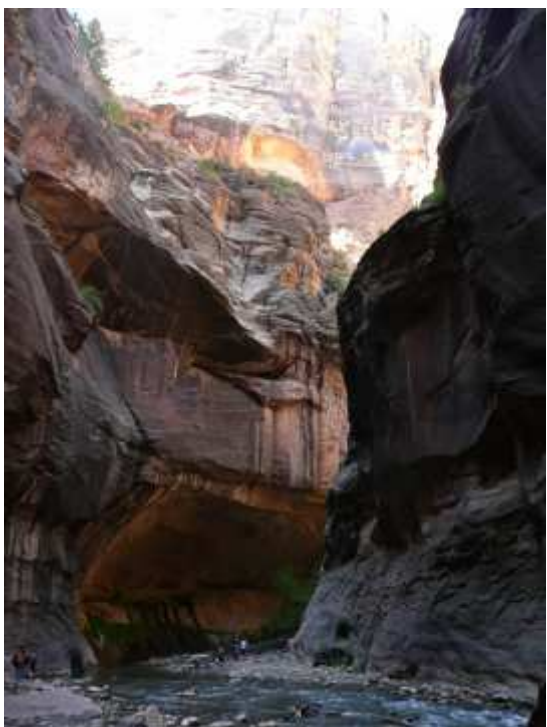
Las Vegas je město kýče, najdeme tu hrad jak od Disneye, hned vedle je New York s mrakodrapy na Manhattanu, Socha Svobody, pod kterou je hasičský člun stříkající vodu, nad ním jezdí horská dráha, oproti stojí egyptská pyramida i se sfinjou, mezi tím londýnský Tower Bridge a přes ulici kousek vedle Eifelova věž. Vše je nasvícené, všude blikají neony, ulice jsou plné lidí a na mnoha místech stojí lidé nabízející kontakty na prostitutky nebo bordely. Nejvíce se nám líbí obrovská fontána, která má každou čtvrt hodinu hudební představení. Po dvou hodinách jsme plní dojmů a unavení z prodírání davem, vracíme se a kolem půlnoci padáme do postelí. Jsme rádi, že jsme tu byli, ale bohatě nám to stačilo.

Čtvrtek 20.srpna – Zion

Ráno vyrážíme asi v 8 hodin směrem k NP Zion. Opouštíme Californii a přes Arizonu vjíždíme do Utahu. Tam přesunujeme hodinky o 1 hodinu dopředu, ztracený čas nám docela chybí, ale časem se ta hodina zase vrátí.

Kolem 13 hodin přijíždíme do Zionu, parkujeme a shuttlem se přesunujeme k návštěvnickému centru. Od původní myšlenky vylézt na skálu Angels Landing (místo, kde přistávají andělé) rychle upouštíme, ačkoli vyhlídka by byla jistě

nádherná a podle popisu i cesta po úzkém hřebeni má své kouzlo. Jenže opět je horko a lézt v něm na slunci nahoru se nám nechce. Volíme proto druhou, také velmi dobrodružnou, variantu – Narrows, tedy soutěsky Virgin River.

Dojeli jsme dalším shuttlem na konec kaňonu na stanici Temple of Sinawava a vydali se po stezce podél řeky. Po krátkém upraveném úseku docházíme na místo, kde je řeka od skály ke skále a nezbyvá, než brodit. Lenka zouvá pohorky v naději, že bude stačit jednou, dvakrát řeku přejít. Brzy se ukazuje, že se řeka brodí stále, takže pohorky zůstávají na nohou a jde se. Voda sahá většinou pod kolena, ale lidé kráčející proti nám jsou mokří až po pás, tušíme zradu. Netrvá dlouho a jsme na místě, kde se i my brodíme až po pás. Odměnou je

nám překrásný pohled na okolní skály, řeka se stáčí a za každou zatáčkou je nová krásná scenérie. Spolu s námi kráčí mnoho lidí. Když si představíme, jak by nám bylo nahoře na plném slunci, jsme spokojeni tady dole, promáčení až do pasu. Na horkém slunci rychle usycháme a než dojdeme zpět k autu, jsme suší (až na ty pohorky).

Před odjezdem si ještě kupujeme rychlou večeři v místním fastfoodu a pak už opouštíme Zion. Cestou ještě obdivujeme poloviční skalní bránu, tedy oblouk přisazený ke stěně, stavíme na focení u šachovnicově rozbrázděné hory Checkerboard Mesa a na několika dalších zajímavých místech. Zbytek dne se přesunujeme se k Bryce Canyonu do městečka Tropic, kde nocujeme.

Pátek 21.srpna – Bryce Canyon, Lake Powell

Ráno nejprve stavíme v shopu nedaleko kaňonu a kupujeme si něco k snědku, protože tentokrát bylo bydlení bez snídaně. Kolem půl osmé se přesunujeme o kousek dál k Bryce Canyonu. Začínáme na Sunrise Point. Parkujeme auto a jdeme k okraji. Otvírá se pohled na obrovský kotel plný věžiček, skalních oken a roklí. Údolí je po ránu ještě zahalené v mlžném oparu a nabízí kouzelný pohled.

Popojíždíme na Sunset Point a z něj sestupujeme mezi červenými pískovci po stezce Navajo Loop dolů na dno kaňonu a vzápětí druhou roklí zpět nahoru. Znovu o kousek popojíždíme na Inspiration Point a z něj pokračujeme po Rim Trail, tedy po okraji kaňonu až na Bryce Point. Marcel jede autem napřed a čeká na nás v cíli. Cestou se nabízejí úžasné výhledy do kaňonu na stovky skalních věží - Hoodoos. Vzduch se rychle ohřívá, nebe je bez mráčku, začíná být vedro.

Po prohlídce Bryce pokračujeme k přehradě Glen Canyon Dam. Její 170 metrů vysoká hráz v kaňonu řeky Colorado vytváří obrovské jezero Lake Powell. S průvodcem jsme si prošli hráz a dostali se až dolů ke generátorům. Část mezi hrází a elektrárnou je kvůli vibracím zasypaná hlínou a porostlá trávíkem - hotové golfové hřiště.

Po prohlídce hráze se chceme trochu zchladit, máme dost času, při přejezdu do Arizony dostáváme zpátky jednu hodinu. Chvilku hledáme přístup k vodě a nakonec se jedeme vykoupat na pláž u Lone Rock. Plaveme v teplé vodě jezera a pozorujeme okolní stolové hory. Po cestě ještě stavíme u vyhlídky na hráz a most přes kaňon kousek za hrází a vzápětí se ubytováváme v nedalekém městečku Page, které zde vzniklo kvůli elektrárně.

Sobota 22. srpna – Antelope Canyon, Grand Canyon

Po snídani odjíždíme asi v 7 hodin do Antelope Canyonu. Jsme tu příliš brzy, indiáni ještě neotevřeli, proto se obracíme a jedeme nejprve na vyhlídku na Horseshoe Bend - obrovský meandr na Coloradu. Dobře, že jsme tu brzy, opět začíná být vedro a ačkoli cesta z parkoviště je jen krátká, v plném slunci by byla docela náročná.

Po návratu k autu vyrážíme znovu k Antelope Canyonu. Ten patří Navajům, kteří vybírají poměrně vysoké vstupné \$26. Ujímá se nás pubertální indián hiphopák - vytahané triko, džíny s rozkrokem u kolen a otrávený výraz. Vede nás kousek do pouště, kde zdánlivě nic není. Zdání ale klame, průvodce náhle mizí v úzké štěrbině. Jdeme za ním, sestupujeme po žebříku do kaňonu a vzápětí obdivujeme červené skály vybroušené deštěm a větrem do úžasných tvarů. Slunce dopadající dovnitř

dotváří kouzelnou atmosféru. Prohlídka trvá asi hodinu, pak už míříme ke Grand Canyonu.

Vedro a modrou oblohu střídají mraky, po příjezdu do Grand Canyon Village, resp. Tusayanu, kolem půl druhé začalo hustě pršet. Přeháňka brzy přešla, tak si optimisticky zajišťujeme let vrtulníkem nad kaňon. Během přípravy na letišti začalo znovu hustě pršet. Let se posouvá a nakonec jsou všechny lety pro dnešek zrušeny úplně. Peníze sice

dostáváme zpět, ale je nám líto, že jsme přišli o zážitek.

Na druhou stranu máme štěstí s ubytováním, spíme v motelu nedaleko vstupu do parku.

Před soumrakem přestává pršet a mraky se trhají. Jdeme do IMAXu na film o Grand Canyonu a po něm odjíždíme na Yavapai Point, odkud pozorujeme soumrak nad kaňonem. Po nebi se stále honí husté mraky, v dálce je vidět blesky, znatelně se ochladilo. Navlékáme bundy, proti předchozím vedrům je to velká změna.

Bydlení je tentokrát bez snídaně, proto ještě stavíme v supermarketu a doplňujeme zásoby.

Večer balíme výstroj na zítra - máme v plánu sestoupit na dno kaňonu k řece. Bereme s sebou kromě jídla i 9 litrů vody pro oba.

Neděle 23. srpna – Grand Canyon až na dno

Vstáváme ve 4 hodiny ráno. Těšíme se, takže se to dá snést. Po snídani v 5 hodin vyrážíme ke vstupu do NP. Parkujeme u Bright Angel a shuttlem jedeme na Yaki Point, přesněji na Kaibab Trail Head. Kolem šesté hodiny vychází slunce a my vyrážíme po stezce dolů do kaňonu. O cedulích, které odrazují turisty od pochodu dolů a nahoru za jeden den si myslíme své. Nápis varují před velkým horkem, tak se raději vybavujeme dostatečnou zásobou vody. Každý neseme 4 až 5 litrů.

Ráno je ještě chladno a fouká vítr, vycházíme tedy v mikinách a bundách. Nebe je pokryté mraky, nejsme si jistí, zda nezmokneme. Fotíme úžasná panoramata, která se před námi otevírají, nasvícená ranním sluncem, prodírajícím se mezi mraky. Zvolna se otepluje a brzy už pochodujeme jen v tričku a kratšasech, nasazujeme čepičky, sluneční brýle a opalovací krém.

Po třech hodinách přicházíme na most přes řeku Colorado, ochlazujeme se v její vodě a ve stínu pod stromy piknikujeme.

Dole v kaňonu je ve stínu něco kolem 30°C, to je dobré, mohlo by být mnohem hůř. Doplnujeme vodu, dalším mostem překračujeme řeku zpět, pokračujeme podél jejího toku, kde se střídá klidná voda a peřeje až k ústí potoka, podél něhož začínáme stoupat zpět na okraj.

Je dobré, že se cesta čas od času přibližuje k potoku, můžeme se osvěžit. Využíváme toho a v chladivé vodě namáčíme trika a čepice. Asi ve třetině výstupu nacházíme místo pro odpočinek a skromný oběd. Teče tu potok a roste několik stromů, v jejichž stínu se můžeme skrýt. Před odchodem se ještě osvěžujeme v potoce, Luděk si namáčí čepici. Podcenil sílu proudu potoka, tem mu čepici vytrhl a odnáší ji po proudu dolů. Následuje závod s vodou, naštěstí po pár desítkách metrů vítězný.

Zhruba v polovině stoupaní přicházíme do Indian Garden - malé oázy se vzrostlými stromy, vodou, chatkami a toaletou. Chvilí odpočíváme, doplňujeme vodu a pak v rostoucím horku pokračujeme ve výstupu. Stékají z nás čůrky potu a neustále pijeme. Po stezce chodí muly vozící turisty dolů a zpět a stezka podle toho vypadá. Musíme dávat pozor, abychom nešlápli do koblihy nebo močůvkového jezírka.

Zpět na okraj docházíme v 16 hodin, docela unavení, ale hrdí, že jsme to ušli bez větších problémů, navzdory tomu, že od podobného nápadu cedule i rangeři odrazují.

Původní plán umýt se a jít na pizzu vzal rychle za své. Po sprše už se nám nikam nechce, vítězí čínská polévka. Zbytek dne odpočíváme, povídáme si, plánujeme další cesty, někteří popíjejí vínko.

Pondělí 24.srpna – Monument Valley, Mesa Verde

Odjíždíme krátce po půl sedmé, cestou zastavujeme ještě na pár vyhlídek na Grand Canyon, loučíme se s ním a pokračujeme na Monument Valley. V 11:15 přejíždíme hranice Utahu a opět posunujeme čas o hodinu dopředu, na 12:15.

Zastavujeme u stánku s indiánskými suvenýry a Lenka si vybírá náhrdelník s tygřími oky. Pozorujeme a fotíme stolové hory v Monument Valley vystupující z roviny,. Jsme trochu zklamaní, propagační fotky vypadají mnohem lépe než skutečnost, vlastně tu dohromady nic zvláštního není.

Marcel od indiánky ve stánku získává jména skal – zprava je tam zajíc, medvěd, král na trůnu, hlava Mexičana a za silnicí ležící medvěd. Nebe je modré, jen tu a tam je na něm elegantní bílý mráček, opět je docela teplo, ale už nijak extrémní.

Za vesničkou Mexican Hat fotíme skalku, podle které dostala jméno a po chvíli odbočujeme na místo zvané Goosenecks – Husí krky. Nevíme, co vlastně máme čekat, jedeme po rovině a široko daleko nevidíme nic zajímavého. Najednou cesta končí na parkovišti, jdeme k zídce a konečně vidíme – pod námi je řeka zaříznutá do hlubokého kaňonu a tvoří několik hustě poskládaných meandrů, které jsou zakroucené jak husí krky. Podle informační tabule je to dolů k řece asi 300 metrů.

Kolem 15 hodiny vjíždíme do bouřky, která se vytvořila z původně nevinných bílých mráčků. Z nebe lijí proudy vody a z různých stran občas vidíme blesky. Kvůli tomu míjíme bez zastávky rozhraní čtyř států – Arizony, Utahu, Colorada a New Mexica. Čekali jsme plácek u silnice, ale indiáni si z toho udělali

byznys a vybírají \$3 na osobu, což se nám vzhledem k lijáku dávat nechce.

Pokračujeme přes město Cortez do Mesa Verde, stále je zataženo a hustě prší. Znatelně se ochladilo. Přijíždíme k návštěvnickému centru, přebíháme z auta do budovy a řešíme, co dál. Ani nechceme věřit, že venku dešť polevuje a začíná se objevovat modrá obloha. Odjíždíme dál k muzeu a stezce k Spruce Tree House. Jako zázrakem v okamžiku našeho příjezdu přestává pršet a objevuje se duha. Vyrážíme tedy na prohlídku starého indiánského puebla umístěného pod pískovcovým

převísem. Udivuje nás, jak je maličké – malá okénka, malé dveře, v podzemí posvátné prostory – kivas.

Nemáme mnoho času, brzy se park zavírá, takže se jdeme podívat jen kousek okolo, pozorujeme krocanovitěho supa, který si suší na slunci promočené peří, pak se vracíme k autu a jedeme ještě po vyhlídkovém okruhu kolem náhorní plošiny a z dálky si prohlížíme a fotíme další sídla. Slunce rychle zapadá a my se vracíme na nocleh do města Cortez.

Ubytováváme se a vyrážíme přes ulici do rychlorestaurace na večeři. S trochou napětí čekáme, co dostaneme, ale výsledek je perfektní a my se spokojeně vracíme do motelu.

Úterý 25.srpna – Arches

Po nezbytných nákupech vyrážíme asi v 8:30 k NP Arches. Opět je slunečný den, na obloze jen pár mráčků. V 10:30 projíždíme Moab a míříme ke vstupu do parku. Mraky houstnou a v dálce jsou vidět lokální přeháňky. Vítají nás skály všemožných tvarů - věže, stěny a konečně i brány. Projíždíme parkem až dozadu do Devil's Garden a vyrážíme na okruh, který má asi 10 km bez odboček.

Vcházíme do skal, cesta je zpevněná a lehce schůdná. Po chvíli se ve skále před námi objevuje okno. Nadšeně ho fotím a až po chvíli mi dochází, že před ním je mnohem zajímavější objekt. Neuvěřitelně tenký a široký Landscape Arch.

Pokračujeme dál, cesta je už přírodní, místy po hladké skále, jinde nepříjemným jemným pískem. Značená je mizerně, orientujeme se jen podle mužiků a vyšlapaných stop. Je vedro, neustále upíjíme z cucátka. Po zhruba čtyřech kilometrech jsme u Double O Arch, dvou oblouků nad sebou, tvořících okna ve tvaru písmena O.

Pokračujeme dál až k osamělé tmavé věži jménem Dark Angel. Tam stezka končí, obracíme se a ve vlastních stopách se vracíme kousek zpět. Pro zbytek zpáteční cesty volíme Primitive Loop, která vede troch oklikou, ale velmi zajímavým terénem. Pomalu se zatahuje, zaslechli jsme i hrom, přesto si odbočku k Private Arch nemůžeme nechat ujít. U oblouku začíná krápat, ale je teplo, pokračujeme dál, ani nevytahujeme bundy. Přeháňka je za chvíli pryč a opět svítí slunce.

Po půl čtvrté odjíždíme, ale cestou ještě stavíme na vyhlídce na Delicate Arch. Opět máme málo času, není možné podniknout asi hodinový pochod přímo k oblouku, musíme se spokojit s pohledem přes údolí. Před výjezdem z parku nelze nezastavit u věže Balanced Rock která má na vrcholu posazený obrovský balvan.

Pak už opouštíme park a vydáváme se na dlouhou cestu k Salt Lake City. Na jeho předměstí dojíždíme kolem 9 hod. a ubytováváme se.

Středa 26. srpna – Salt Lake

Ráno nespěcháme, snídáme kolem osmé a potom vyrážíme do Salt Lake City. Je jasno, modrá obloha.

Asi v 9:30 parkujeme a vycházíme na prohlídku města. Je to nejen hlavní město

Utahu, ale zejména sídlo Mormonské církve, oficiálně nazývané Církev Ježíše Krista Svatých posledních dnů. Krátce se podíváme na místní Capitol a pak už míříme na Temple Square, což je jakýsi mormonský Vatikán. Najdeme tu ústředí církve, ale kdo by čekal paláce a katedrálu jako v Římě, bude zklamán. Jde o vysoký betonový mrakodrap, kostel a několik dalších budov. Často potkáváme členy církve, vždy s kravatou a jmenovkou. Město se sice snaží být výstavné, ale působí velmi sterilně, schází mu historie. Mezi moderními budovami vedou pravoúhlé široké ulice plné aut. Pozitivní je všudypřítomná zeleň a perfektně upravené parky. Lenka obdivuje kaštiny, které ve slupce vypadají jako malé kiwi.

Asi ve 12 hodin odjíždíme, docela nám to stačilo. Hledáme cestu na Antelope Island, navigace moc nepomáhá, napoprvé jedeme špatně, ale aspoň si prohlédneme Velké solné jezero. Po krátké pauze na jídlo se obracíme a nacházíme už správnou cestu, která vede po úzkém náspu přes jezero. Na ostrově dohromady nic není, jen hejna racků na pobřeží. Největším tahákem jsou antilopy a bizoni, pár jich potkáváme a nadšeně fotíme. Od vody je cítit slaný vzduch a stopy sirovodíku, ke koupání ani moc neláká, i když je docela vedro.

Nasedáme do auta a vyrážíme na dlouhou cestu přes Idaho Falls do města Jackson ve Wyomingu, ze kterého zítra vyrazíme do NP Grand Teton. Jedeme výrazně na sever a krajina se začíná měnit. Červený písek, pouště a vyprahlé hory střídá černý čedič, objevuje se zeleň a postupně i stromy, u Jacksonu je už smrkový les.

Ubytování v motelu Super 8 je špičkové, máme k dispozici kávovar, ledničku, mikrovlnku, žehličku na pokoji a v recepci nás čeká bohatá snídaně.

Čtvrtek 27. srpna – Grand Teton

V 6. hodin jdeme na snídani a hned potom odjíždíme do NP Grand Teton. Cestou z auta pozorujeme u silnice stádečko jelenů, stavíme ve snaze je vyfotit, ale zvířata rychle utíkají. Těšíme se, že nějaká divoká zvířata ještě uvidíme. Jsou zde i sobi a medvědi, a to by bylo něco.

Parkujeme u jezera String Lake a individuálně vyrážíme na výlet. My volíme cestu do hor, kam až to půjde, abychom se včas vrátili zpět. Jsme nadšení, podnebí se tu podobá tomu, na jaké jsme zvyklí z domova, po ránu je docela chladno (kolem 8°C), ale brzy nás začíná ohřívat slunce a my postupně odkládáme svršky. Na jasně modré obloze je jen několik mráčků.

Pěšina nás vede kolem jezera, pozorujeme zrcadlení horských štítů na jeho hladině, pak přecházíme po lávce přes řeku a začínáme stoupat do hor. Postupně se otevírají výhledy do okolí, na jezera dole a skály s vodopády nahoře. Cestou sledujeme les, zda nezahledneme nějaké zvíře. Vidíme dva prchající jeleny, ale pak už jen veverky, ptáky a hmyz.. Pozorujeme malého, morčeti podobného, hlodavce, kterému se zde říká pika, jak si nosí trávu, kterou si podle moudrých knih suší na zimu. Kolem cesty rostou velké borůvkové keře s malými, ale sladkými plody, takže

občas ochutnáváme. Jsme uchvázeni nádherou kolem, naštěstí zde neproudí davy turistů, jsme téměř sami a můžeme si vychutnávat ticho hor. Občas někoho potkáme, pozdravíme se, uvolníme si cestu a jdeme dál.

Bohužel máme málo času, nedošli jsme ani k jezeru a musíme zpět. Nechce se nám, hory jsou krásné a rádi bychom pokračovali dál. Cestou dolů kráčíme, povídáme si, okolí už tolik nesledujeme. Najednou

zaslechneme kousek od cesty nějaké zvuky, podíváme se a rázem v úžasu stojíme. Jen pár metrů od nás se popásá velký losí samec s paroží jak lopaty. Nenechá se vyrušovat, jsme mu celkem ukradení, jen klidně popojde dál od cesty. Fotíme ho,

točíme na kameru, pozorujeme. Po chvíli se zvíře vydává dál do lesa, mizí z dohledu a my pokračujeme v cestě.

Na chvíli se zastavujeme v návštěvnickém centru u Jenny Lake a pak jedeme dál k Jackson Lake. Tady máme asi čtyři hodiny na další výlet kolem jezera. Krajina je tu podobná jako u nás, procházíme lesem, kolem jsou kobylinky a veverky, velká zvířata nevidíme. Na jednom místě si připadáme jak na Jizerce – horská louka, skrz ni teče potok a v dálce se tyčí hora velmi podobná Bukovci.

Po návratu na parkoviště si dáváme v místním obchodě zmrzlinu. Necháváme si dát do kelímku dva kopečky, ale máme s nimi co dělat, je to snad půl litru ☺. Máme to jako večeri a zbytek dne se věnujeme trávení této obrovské pochoutky.

Po návratu do Jacksonu ještě doplňujeme zásoby a pak už relaxujeme a chystáme se na zítra do Yellowstonu. Město si prohlížíme jen z auta, jsou tu domy ve westernovém stylu, v parku vidíme brány z paroží, vše ale působí jen jako lákadlo na turisty.

Pátek 28.srpna – Yellowstone

Vstáváme v 5 hodin, o hodinu později jdeme na snídani a v půl sedmé vyjíždíme k NP Yellowstone. Cestou zastavujeme u mormonských stodol pod Grand Tetotem, fotíme je ve vycházejícím slunci. V jejich blízkosti potkáváme malé stádo bizonů. Klidně se pasou nedaleko od silnice, máme je tedy přímo před objektivy foťáků a v ideální pozici pro kýčovitý snímek se stodolami a horami na pozadí.

Ráno je chladné, obloha téměř čistá. Vycházející slunce vzduch docela rychle ohřívá. Pokračujeme v cestě k Yellowstone, v jednom místě jsme nuceni zastavit, protože na kraji cesty stojí bizon a my nevíme, zda bude přecházet. Pomalu ho míváme a pak už bez dalších překvapení pokračujeme dál.

Před půl jedenáctou přijíždíme k neznámějšímu gejzíru Old Faithful. Je to dobré načasování, protože další erupce se očekává

v 10:45. Usazujeme se na lavičky a čekáme. Gejzír je věrný svému jménu a vybuchuje docela načas. Několik minut pozorujeme tryskající vodu a páru, pak se zvedáme a procházíme okolí, tzv. Upper Geyser Basin. Mezi gejzíry a horkými prameny vedou dřevěné chodníčky, jsou tu i informační tabule, ze kterých se můžeme poučit, jak to vše funguje. Některé gejzíry jen jemně bublají, některé nepravidelně vystřikují vodu. Ta je většinou jasně modrá, okolí je pak pokryto bílými vápennými usazeninami a různobarevnými koberci tvořenými teplomilnými bakteriemi. Najdeme tu místa růžová, červená, oranžová, hnědá, ale i zelená.

Po hodině odjíždíme do další oblasti, kde je hlavním lákadlem Grand Prismatic Spring – krásně modré oko je obklopené žlutým, oranžovým a červeným kobercem bakterií, takže vypadá jako duha. Z jezera stoupá horká pára.

Pokračujeme k Yellowstone Lake, přesněji k jeho zátocce West Thumb. I tady vedou chodníčky mezi různými gejzíry, horkými prameny a bublajícími bahenními jezírky. Na břehu jezera jsou i malé krátery utopené ve vodě.

Pokračujeme k Dragon Mouth

Spring – bahennímu prameni prýstícímu z otvoru ve skále, odkud stoupá dým a ozývá se dunění, takže vypadá, jako dračí tlama. V okolí jsou i bahenní sopky a sirné fumaroly. Poslední zastávkou dnešního dne je kaňon řeky Yellowstone. Sestupujeme po dlouhém schodišti o sto metrů níže na vyhlídku na Lower Falls – 94 metrů vysoký vodopád. Ve večerním světle se v tříšti pod ním tvoří krásná duha. Stoupaní zpět nahoru je náročné, po zdolání schodů chvíli čekáme, až nás doběhnou plíce a znova chytíme dech. Autem pak popojíždíme ještě o kousek dál na vyhlídku Artist Point, kde jsou stěny kaňonu díky vodou vyplaveným minerálům zbarveny do odstínů oranžové, růžové a červené.

Potom už opouštíme park a jedeme do městečka Gardiner na jeho severní hranici (už v Montaně), kde zůstáváme přes noc.

Cestou na mnoha místech potkáváme další a další bizony, takže brzy otupíme a už kvůli nim ani nepřibrzdíme, natož abychom stavěli a fotili. Na Marcelovu otázku, zda chceme zastavit na focení odpovídáme: „Stav jen, když uvidíš medvěda.“

Sobota 29. srpna – Yellowstone, přejezd

V 7 hodin ráno se vracíme kousek zpátky do NP Yellowstone. Chceme navštívit Mammoth Springs, na které včera už nezbyl čas. Nacházíme zde travertinové kaskády, po kterých stékají pramínky vody, která vytváří různá jezírka, krápníky a terasy. V jezírkách se vytvářejí různé stromečkovité útvary z vysrážených minerálů. Z horké vody stoupá pára a celou scénu krásně dotváří vycházející slunce.

Za malou zastávku ještě stojí kamenná brána u vstupu do parku a staré originální domky v městečku Garnier. Pak už skoro celý zbytek dne jedeme autem na sever k NP Glacier. Stavíme jen na rychlý

oběd a pak až u Flathead Lake před městem Polson, kde je muzeum Miracles of America – tedy spíš všemožné veteše a kuriozit. Bez většího řádu tu jsou poskládané vojenské relikvie, věci s první poloviny 20. století, staré zbraně, auta, vrtulníky, stíhačka, vrtule z B-25, staré domky, věci z domácnosti, vycpaná zvířata.

Zblízka si můžeme prohlédnout staré obchody, školu, banku, trapperskou chatku. Nahlédli jsme do letadel i lodí, mezi nimi na nás mávají podivné figury z plechu a různého odpadu. Vraky některých vozidel už jsou značně rozpadlé a zrezlé. Dýchá na nás atmosféra starých časů.

Asi v 17:30 pokračujeme dál do Kalispella, kde máme v plánu dnešní nocleh. Objíždíme jezero Flathead a kolem půl sedmé jsme na místě.

Neděle 30.srpna – NP Glacier

Ráno v klidu vstáváme, není kam spěchat, snídaně je až od osmi. Bohužel se ukazuje, že je sice bohatá, v nabídce jsou cereálie, pečivo, vajíčka, slanina, ale není v ceně, platí se zvlášť 5 nebo 6 dolarů. Nabídka už není tak lákavá, takže snídáme z vlastních zásob a litujeme ztraceného času. Kolem 8:30 vyrážíme do parku. Stoupáme silnicí Going-to-the-sun do sedla Logan. Kolem nás se tyčí štíty hor, na kterých jsou vidět zbytky sněhu a na některých i ledovce. Čistá modrá obloha slibuje další slunečný den. Bohužel máme málo času, takže ze sedla podnikáme jen krátkou

vycházku k Hidden Lake. Zpočátku kráčíme po upraveném dřevěném chodníku a míváme se s davem turistů, ale čím dále jsme od parkoviště, tím méně lidí potkáváme. O něco dále na ušlapané pěšince už žádné davy nejsou. Cesta se vine dolů k jezeru, kocháme se výhledy na vysoké hory okolo a rozkvetlé louky pod nimi. Ticho ruší jen pískající svišti. Zvířata jsou na turisty zvyklá, podél cesty klidně leží nebo se

popásají horské kozy a obce (mountain goat a bighorn sheep – něco jako muflon), z kamene jen kousek od cesty nás zvědavě pozoruje horská veverka. Mrzí nás, že jsme mohli jen trochu nahlédnout do tohoto překrásného parku a musíme zase odjet. Na parkovišti ještě potkáváme jednoho bighorna zmateně probíhajícího mezi auty a pak už nasedáme a pokračujeme v cestě.

Celý zbytek dne trávíme v autě, je to asi nejdelší přejezd, potřebujeme se dostat téměř k Seattlu. Ubytování plánujeme v městečku Yakima. Trochu nám pomůže posun v čase, přejezdem z Montany do Idaha získáváme hodinu k dobru. Přesto Marcel jede, co to dá, stavíme jen na chvíli u benzínových pump.

Dálnice vede zpočátku lesnatými kopci, později ve státě Washington projíždíme rozlehlou rovinou a nakonec se blížíme k dalším horám. Se západem slunce se na obzoru objevuje silueta Mt. Rainier a kolem 20:45 stavíme u motelu a jdeme bydlet.

Pondělí 31.srpna – NP Mt.Rainier

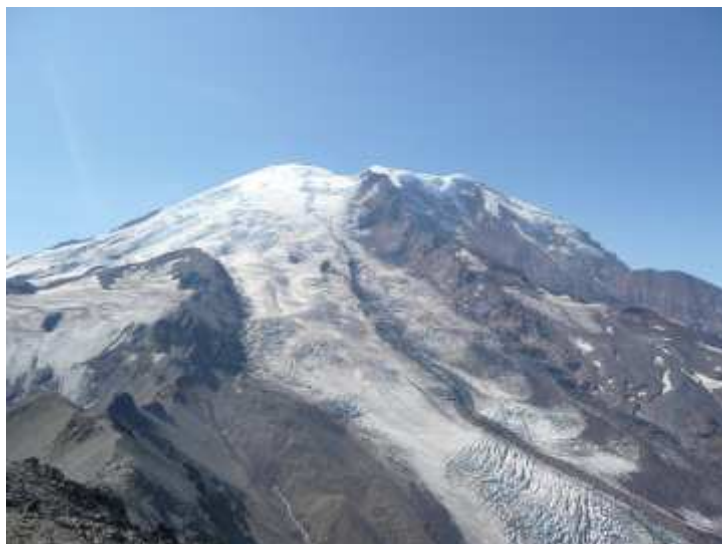
Asi v 7:30 vyjíždíme směrem k NP Mount Rainier, spící sopce s výškou přes 4300 metrů. Cesta je delší než se na první pohled zdá, branou parku projíždíme až kolem 9 hod. Je jasně modrá obloha, slunce svítí, ale jsme v horách a je tedy

poměrně chladno. Po přejezdu prvního sedla se otvírá nádherný výhled na jezero a kužel Rainieru za ním.

Asi v 10 hodin jsme na parkovišti u návštěvnického centra a vyrážíme na krátký výlet. Nejprve míříme k jezeru Frozen Lake (dělá čest svému jménu, i na konci srpna u něj leží zbytky sněhu) a od něj pokračujeme na vršky zvané Burroughs Mountains. Kráčíme krásnou krajinou, nejprve

mezi hustými smrčkami, později přichází horská tundra, alpínské louky, kde kvetou skalničky a rostou trsy zelených a červených trav. Cesta stoupá a krajina se zvolna mění, nakonec přichází suť a skály. Kolem se otvírají nádherné výhledy do údolí, na hory v blízkém i poměrně vzdáleném okolí a hlavně na vrchol Mt. Rainier a ledovce na něm. Na vrcholku je krásně bílý, ale v nižších polohách je zaprášený. Vidíme na něm i spoustu trhlin a seraků, místy prosvítá typická jasně modrá barva ledu. Jaká by to byla cesta bez všudypřítomných zvědavých a drzých malých veverek. Jsou velmi čiperné, než stačíme vyndat foťák, už jsou někde jinde. Objevili jsme i velkého tlustého sviště, skrýval se hned u cesty pod hustým smrčkem, když jsme ho zblízka fotili, ani se nehnul, až potom, co jsme se vzdálili, opatrně vystrčil čumák ven.

Počasí nám vydrželo, ale na zpáteční cestě se začaly tvořit mraky a vrcholek hory se do nich velmi rychle zahalil. Kolem 15 hodiny se vracíme k autu, případná

změna počasí už nám nevádí. Jsme nadšení z dnešního výletu, procházíme ještě návštěvnickým centrem a prohlížíme si suvenýry. Stále více se zatahuje a začíná se ochlazovat. Nasedáme do auta a odjíždíme směrem k Seattlu. Na ubytování dorážíme kolem 19 hodin a zbytek dne už jen lenošíme, někteří s vínem v kelímku.

Úterý 1.září – Seattle

Po snídani vyrážíme asi v 7:30 do Seattlu. Pětiproudová silnice vedoucí do centra je zacpaná auty lidí jedoucích do práce, jen pomalu se prodíráme k Everettu, kde sídlí firma Boeing. Máme v plánu jít se podívat, jak se staví letadla. Absolvujeme prohlídku s průvodcem, který jako by z oka vypadl pohádkovému Trautenberkovi. Obdivujeme obrovské haly, ve kterých se montují letadla, na jejichž druhý konec se dá sotva dohlédnout. Po areálu popojíždíme autobusem. Nakonec se jdeme podívat na výstavu, kde jsou různé detaily letadel zblízka a s vysvětlením.

Po návštěvě továrny odjíždíme do centra města. Marcel nás vykládá u Space Needle odkud pokračujeme pěšky k centru

Vcházíme do místní tržnice, procházíme davy lidí proudícími mezi stánky s občerstvením, suvenýry, kávou a lahůdkami, čerstvými rybami a další mořskou havětí uloženou v ledu, květinami, ovocem a zeleninou. Prodávači nabízejí své zboží, často i ochutnávky. Lenka žasne nad sýrárnou, ve které je možné přes skleněnou stěnu sledovat ruční výrobu sýrů ve velkých kádích. I zde je možnost ochutnávky. Luděk je otrávený z davů lidí, raději se jde, navzdory jemnému dešti, provětrat na nábřeží.

Před 16 hodinou se vracíme k Space Needle, kde nás Marcel opět nakládá do auta a s malou zastávkou v parku u bývalé plynárny opouštíme město. Po pětipruhové dálnici se zvolna posunujeme odpolední zácpou z města pryč. Zamračená obloha se kolem 17 hodiny trhá, objevuje se sluníčko a hned máme lepší náladu. Také jsme rádi, že jsme z přeplněného města pryč.

Asi v 19 hod. přijíždíme na místo ubytování.

Středa 2.září – Mount St. Helens

Ráno vyrážíme po snídani asi v 6:30. Je pod mrakem, poměrně chladno, ale neprší. Po malé odbočce k řece Columbia míříme k Mount St. Helens. Silnice vede zalesněným údolím, ze kterého není nic vidět, tak v autě všichni (kromě řidiče) pospáváme. Horu pomalu objíždíme velkým obloukem, až kolem 10 hodiny se konečně dostáváme do sedla s výhledem a začínáme se přibližovat k vrcholu. Počasí se vylepšuje, mraků ubývá a otepluje se.

Před 11 hod. konečně přijíždíme na parkoviště u Spirit Lake. Po dřevem zpevněných schůdkách se drápeme na vršek ze sopečného popela, odkud je krásný výhled na jezero i vrchol hory.

Jako na dlani máme celou oblast zničenou výbuchem v roce 1980. Na jezeře plavou stovky vybělených kmenů stromů, smetených erupcí, které byly ponechány přírodě bez lidského zásahu. Okolní krajinu pokrývají suché pahýly stromů a klády popadané vždy směrem od hory, ale mezi nimi se zelená nová vegetace.

Vyrážíme na malý výšlap směrem k sopce. Jdeme po šterkové cestě sjízdné i pro auta. Po necelých třech kilometrech přicházíme na rozcestí. V rozumném dosahu

prakticky nic zajímavého není, tak se vracíme zpět a ve 12:45 se vydáváme na zpáteční cestu. Stejnými úzkými serpentiniami se vracíme dolů k jezeru na stanici lesní stráže, kde Marcel získává informace o Ape Cave. Popojíždíme ještě kousek a vydáváme se na průzkum. "Opičí jeskyně"(ve skutečnosti téměř 4 km dlouhý lávový tunel). Vstup je volný, je potřeba jen světlo a teplé oblečení, protože teplota vnitř je

kolem 40°F, tj. asi 4°C. Lovíme v taškách oblečení a čelovky. Je dost teplo, takže si připadáme docela komicky.

Vstup do jeskyně se objevuje nedaleko. Je to díra v zemi vybavená schůdky. Na dně je možné zvolit lehčí dolní nebo náročnější horní část. Volíme raději snazší variantu. Jeskyně vypadá jako tunel metra. Je velmi prostorná a většinou má hladké stěny a rovné dno. Vytvořila ji tekoucí lávová řeka, nad kterou postupně zatuhla

horní vrstva, ale láva tekla dál a vypálila si v podloží tunel. Svítíme si na cestu čelovkami a opatrně překračujeme balvany, které občas leží na zemi. Tu a tam potkáváme protijdoucí lidi. Tunel je totiž slepý, na konci se musíme otočit a stejnou cestou se vrátit zpět. U východu na žhnoucím slunci rychle odkládáme teplé vrstvy oblečení.

Před 16 hod. už míříme dál, vracíme se na dálnici a po ní jedeme k jihu směrem na San Francisco.

Čtvrtek 3. září – Crater Lake, Redwoods

Po snídani před 7 hodinou vyrážíme na další cestu. Prvním bodem programu je Crater Lake. Zvolna svítá, obloha je čistá, vypadá to na pěkný den. Jako obvykle v Americe, cesta je dlouhá. Projíždíme mezi lány žluté trávy, později se dostáváme do kopcovité krajiny porostlé lesy.

Kolem 10 hodiny se konečně dostáváme k jezeru. Vniklo v sopečném kráteru, který zbyl po výbuchu sopky Mount Mazana. Uvnitř později vyrostla nová menší sopka, která po naplnění kráteru vodou vytvořila ostrůvek, zvaný Wizard Island. Při pohledu z okraje je jezero nádherně sytě modré, což je dané jeho hloubkou téměř 600 metrů. Vystupujeme z auta a chystáme se na vyhlídku. Je sice stále slunečno, ale fouká silný studený vítr. Rychle tedy navlékáme dodatečné vrstvy oblečení, kraťasy měníme za dlouhé kalhoty, sandály za botasky a ke slovu přijde i flíška či větrovka. S několika zastávkami objíždíme část jezera, zastavujeme na vyhlídkách a fotíme si okolí.

Není tu zas tak moc co dělat, proto brzy odjíždíme zpět k dálnici, kterou překřížíme a pokračujeme k pobřeží k NP Redwoods. V Yosemite jsme obří sekvoje minuli, zde si to chceme vynahradiť. Po pobřeží tu rostou jejich blízcí příbuzní – Coast Redwoods. Tyto stromy jsou sice štíhlejší, ale také vyšší. Dorůstají do výšek 100 metrů, jejich stáří může být dva až tři tisíce let, najdou se i starší exempláře. Mají masivní rýhovanou kůru, trochu jako borovice, ale působí sametovým dojmem. Redwood má korunu a jehličí trochu jako jedle, obří sekvoje spíš jako borovice. Procházíme krátký okruh mezi velikány, zjišťujeme, že na obejmutí jednoho menšího stromu je nás málo, chtělo by to aspoň sedm lidí. Stojíme pod stromy, díváme se do výšky a připadáme si jako trpaslíci. Stromy se nevejdou do objektivů fotoaparátů a je mezi nimi šero, fotografové to mají těžké.

Projíždíme prašnou cestou mezi stromy, i naše velké auto tu vypadá jako hračka. Zanedlouho opouštíme prales a dostáváme se na pobřeží Pacifiku. Zastavujeme u písčité pláže a jdeme se podívat k oceánu. Koupat se nám nechce, je poměrně chladno a větrno, moře je studené. Pokračujeme v cestě po highway 101 na jih. Z moře přichází hustá nízká mlha, chvilkami není nic vidět, pak se dostaneme o kus dál a tam opět svítí slunce z jasné oblohy.

Na chvíli zastavujeme u majáku v městečku Trinidad, odkud je pěkný výhled na zátoku pod ním. Do města Eureka, kde budeme nocovat, dorážíme kolem 20 hod. Ve městě jsou pěkné viktoriánské domy, postavené v době, kdy Eureka byla významným přístavem. Je ale pozdě a z mlhy mží, zůstáváme v pokoji a prohlídka se nekoná.

Pátek 4. září – Redwoods, San Francisco

Dnes je vlastně poslední den. Po snídani vyrážíme před 8 hodinou směrem do San Franciscu. Čeká nás ještě něco přes 300 mil. Protože přichází prodloužený víkend (v pondělí je v USA státní svátek), Marcel se obává, že mohou být zácpy a chce mít časovou rezervu, proto vyrážíme co nejdříve.

Projíždíme další částí Redwoods, opět obcházíme velikány, některé mají u země dutiny, do kterých klidně vcházíme. Stezka nás vede i k padlému velikánu, který dosáhl 370 stop (více než 120 metrů). Zastavujeme u drive-thru tree – stromu, který má dole dutinu tak velkou, že se dá projet autem. Tedy normálním osobním autem, naše

dodávka se tam bohužel nevejde, můžeme si ho jen projít pěšky. Stromu je nám líto, je hodně vykotlaný, průjezd je uměle upravený pilou a strom je ukotvený ocelovými lany, aby se nezřítíl. Opodál jsou další kmeny stromů opracovány do tvaru domečků s okny, dveřmi, vnitřním vybavením a šindelovou střechou. Působí trochu kýčovitě, je to hlavně lákadlo pro turisty a místní si z něj udělali malý byznys.

Kolem poledne pokračujeme dále po silnici 101. Je opět krásný slunečný den, odkládáme teplé oblečení, při zastávkách nastavujeme tvář modré obloze.

Před 16 hodinou dojíždíme k San Franciscu. Nejprve vyjíždíme na vyhlídku nad

Golden Gate Bridge. Minule byl most v mlze, dnes je mnohem jasněji, ale fouká silný chladný vítr, až máme obavy, aby nás neodnesl do moře. Poté, co jsme vyfotili most i sebe, přejíždíme na nábřeží, kde jsme naše putování po Americe začínali a dáváme si na 3 hodiny rozchod. Opět jdeme podle pobřeží, prohlížíme stánky se suvenýry, poslední dolary utrácíme za zrnkovou kávu, kterou si umeleme a vychutnáme doma. Loučíme se

lvouny na Pier 39, s městem, kde naše putování začalo a kde symbolicky také končí. Těšíme se na domov, maličkosti všedního dne, které se nám vryly do života a tady nám chybí. Zároveň se nám ale nechce – ukončit putování, poznávání nových míst.

Máme spoustu nových zážitků, ale také řadu restů, které jsme nestihli a rádi bychom to někdy napravili. Tak nashledanou San Francisco, třeba se někdy vrátíme.

Sobota 5. září – Odlet

Ráno vstáváme kolem 3. hodiny, abychom včas vyrazili na letiště. Chceme tam být kolem 4. hodiny, protože letadlo do New Yorku odlétá v šest. Bez problémů procházíme kontrolami a usazujeme se na svých místech v letadle.

V New Yorku necelé dvě hodiny čekáme na další letadlo do Prahy. Je znát, že se blížíme domů, všude v okolí zní čeština. Sedadla máme každý kousek jinde, ale podaří se domluvit výměnu a můžeme i poslední část cesty sedět vedle sebe. Odlet je trochu komplikovaný, protože pilot hlásí závadu na levých brzdách. Oprava trvá skoro hodinu, pak následuje ještě testování a nakonec asi půl hodiny jezdíme po letišti a čekáme až se uvolní ranvej. Odlétáme skoro o dvě hodiny později, ale máme dobrý vítr a Praze přistáváme jen s patnáctiminutovým zpožděním.

Různé drobnosti

Bydlení jsme řešili v motelech střední kategorie. Jsou u hlavních tahů v každém trochu větším městě, najdou se i na lukrativním místech, třeba kousek od centra Las Vegas. Všechny jsou si podobné jako vejce vejci – obvykle přízemní budova, pokoje mají vchody zvenčí, uvnitř jsou dvě manželské postele, každá s jednou společnou deku, o kterou jsme se vždycky prali. Výjimečně má motel i patro, některé mají chodbu a vchody jsou z ní. Občas je k dispozici lednice, mikrovlnka nebo kávovar. Cena se pohybuje kolem \$80 za pokoj a noc (přesně nevíme, ubytování bylo v ceně zájezdu).

Jídlo je a není potíž. Pokud máte rádi hamburger a kolu, je to v pohodě. V opačném případě se musí trochu pátrat. Dají se najít rozumné fastfoody, MacDonnald je spíš horší, víc se nám líbili mexičané nebo číňani. V supermarketech je ohromný výběr všeho, ale najít slušné pečivo je těžké. Všechno je sladké, mastné nebo obojí. Chleba je jedině toastovací, vybírali jsme ho podle obsahu cukru, kupovali jen ten, který měl méně než gram. Kupodivu i housky na hot dog chutnají jak vánočka – představa konzumace párku s vánočkou zapitého colou nás děsí doteď.

Vzdálenosti jsou obrovské. To, že jste ubytovaní v nejbližším městě pod Mt. St.Helens ještě neznamena, že se nahoru dostanete rychle. Cesta může být klidně 150 km a pojedete 3 hodiny. Místa je v Americe všude dost, auto je nutnost, jinak se nedostanete nikam.

Pokud máte představu, že **indiáni** jsou podle vzoru Vinetou, rudý gentleman, budete zklamáni. Mají mnohem blíž k cikánům – bydlí v podobných barabiznách, jezdí v zanedbaných, kdysi relativně luxusních autech, mají kolem domů svinčik a přemýšlí, jak z turistů a obecně bílých s minimem námahy vyždímat maximum peněz.

Dopravní značky jsou velmi často řešeny žlutým čtvercem postaveným na špičku nebo prostou bílou tabulí, v obou případech se slovním popisem omezení nebo příkazu. Značek, jaké známe z Evropy je málo. Zajímavá je značka STOP s dodatkem ALL WAY – znamená, že na křižovatce všichni zastaví a nějak se dohodnou, kdo pojedou první, obvykle podle pořadí, jak auta přijela.

Noclehy a přibližné vzdálenosti

1	15.8.	San Francisco	
2	16.8.	Merced	270
3	17.8.	Merced	390
4	18.8.	Bishop	350
5	19.8.	Las Vegas	520
6	20.8.	Tropic	430
7	21.8.	Page	280
8	22.8.	Tusayan	260
9	23.8.	Tusayan	10
10	24.8.	Cortez	550
11	25.8.	Salt Lake (předměstí)	510
12	26.8.	Jackson	610
13	27.8.	Jackson	150
14	28.8.	Gardiner	360
15	29.8.	Kalispell	670
16	30.8.	Yakima	940
17	31.8.	Seattle	300
18	1.9.	Kelso	350
19	2.9.	Roseburg	680
20	3.9.	Eureka	660
21	4.9.	San Bruno	470
Celkem			8760

Podle počítadla v autě jsme najeli 5700 mil., tj. 9120 km.